NORAKSTS

Lietas Nr. C29503915
Lietas arhīva Nr. C-5039-15

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Rīgā, 2015.gada 2.septembrī

Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesa,
tiesnese V. Gailīte
ar tiesas sēžu sekretāri Z. Oroli
tulkam A. Štrausai,
piedaloties prasītāja /pers. A/ pilnvarotajai pārstāvim /pers. B/ un atbildētājai /pers. C/,
izskatīja civillietu /pers. A/ prasību pret /pers. C/ par uzturlīdzekļu piedziņu, tiesa

noskaidroja:

prasītājs /pers. A/ (turpmāk – prasītājs) cēlis Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesā prasību pret /pers. C/ (turpmāk – atbildētāja) par uzturlīdzekļu piedziņu.

Prasības pieteikumā norādīts, ka pusēm laulībā dzimuši divi kopīgi bērni, vecākais dēls /pers. D/ un jaunākais dēls /pers. E/. /datums/šķirta pušu laulība, bet kopš 2014.gada 15.janvāra vecākais bērns /pers. D/ pēc paša vēlēšanās dzīvo pie prasītāja.

Ar Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas 2015.gada 9.aprīļa spriedumu, kas stājies spēkā 2015.gada 30.aprīlī, civillietā Nr.C29770414 tiesa nosprieda daļēji apmierināt atbildētājas pretprasību, piedzenot no prasītāja uzturlīdzekļus jaunākā dēla /pers. E/ uzturam EUR 108.00 apmērā mēnesī.

Ievērojot to, ka atbildētāja nepiedalās vecākā dēla /pers. D/ aprūpē un uzturēšanā, tādējādi nepildot Civillikuma 177.un 179.pantā noteikto vecāka pienākumu, prasītājs ir spiests vērsties tiesā ar prasību piedzīt no atbildētājas par labu prasītājam uzturlīdzekļus vecākā dēla /pers. D/ uzturam. Prasītājs uzskata, ka vecākā dēla /pers. D/ uzturam nepieciešamo izdevumu apmērs mēnesī ir EUR 497,82, un attiecīgi viena puse 248,91 EUR apmērā ir jāapmaksā atbildētājai.

Prasītājs lūdz tiesu piedzīt no atbildētājas par labu prasītājam uzturlīdzekļus nepilngadīgā bērna /pers.D/uzturam sākot ar pieteikuma iesniegšanas dienu EUR 240 apmērā mēnesī līdz 19 gadu vecumam (vidusskolas pabeigšanai), un gadījumā, ja /pers. D/ iestājas augstskolas (universitātes) pilna laika klātienes studiju programmā - līdz 24 gadu vecumam.

Tiesas sēdē prasītāja pārstāvis atsauc prasību daļā par uzturlīdzekļu piedziņu līdz 19 gadu vecumam (vidusskolas pabeigšanai), un gadījumā, ja /pers. D/ iestājas augstskolas (universitātes) pilna laika klātienes studiju programmā - līdz 24 gadu vecumam un lūdz piedzīt uzturlīdzekļus līdz bērna pilngadībai.

Atbildētāja tiesai saskaņā ar Civilprocesa 148. panta noteikumiem iesniegusi rakstveida paskaidrojumus, kuros prasību neatzīst un paskaidro, ka viņai nav naudas līdzekļu, kurus maksāt prasītājam.

Noklausoties pušu paskaidrojumus, pārbaudot lietā esošos rakstveida pierādījumus un novērtējot tos, tiesa atzīst, ka prasība ir daļēji apmierināma, saskaņā ar sekojošiem

motīviem:

dzimšanas apliecībā un iedzīvotāju reģistra datu bāzē pārbaudītās ziņas apstiprina, ka nepilngadīgā /pers.D/, personas kods /personas kods/, vecāki ir prasītājs un atbildētāja.

Prasītājs prasības pieteikumā ir norādījis, ka atbildētāja ar bērnu /pers. D/ kopā nedzīvo, bērna audzināšanā nepiedalās, nesniedz materiālu palīdzību bērna uzturam, ko tiesas sēdē atbildētāja neapstrīd. Atbildētāja paskaidro, ka vecākais dēls /pers. D/ tiešām dzīvo kopā ar tēvu un viņa materiālo pabalstu dēlam nesniedz, jo viņa nestrādā un nav nekādu ienākumu.

Saskaņā ar Civillikuma 178.[1] pirmo daļu, ja vecāki dzīvo šķirti, vecāku kopīga aizgādība turpinās.

Bērnu tiesību aizsardzības likuma 10.pantā noteikts, ka bērnam ir tiesības uz tādiem dzīves apstākļiem un labvēlīgu sociālo vidi, kas nodrošina pilnvērtīgu fizisko un intelektuālo attīstību. Katram bērnam ir jāsaņem atbilstošs uzturs, apģērbs un pajumte.

Saskaņā ar Civillikuma 177.pantu līdz pilngadības sasniegšanai bērns ir vecāku aizgādībā, kas ietver arī uzturēšanas pienākumu, un atbilstoši Civillikuma 179.pantam, vecāku pienākums ir samērā ar viņu mantas stāvokli uzturēt bērnu.

Ievērojot minēto likuma pantu noteikumus, novērtējot prasības pieteikumā noradītos argumentus, tiesa atzīst, ka no atbildētājas ir piedzenami uzturlīdzekļi nepilngadīgā dēla uzturēšanai un izvērtējams, kāds uzturlīdzekļu apmērs ir samērīgs ar atbildētājas mantas stāvokli.

Lietas izskatīšanas brīdī atbilstoši prasības pieteikumam prasītājs lūdz piedzīt no atbildētājas uzturlīdzekļus dēla /pers.D/aprūpei EUR 240 apmērā ik mēnesi līdz tā pilngadībai.

Lai noteiktu, vai prasītais uzturlīdzekļu apmērs ir samērīgs ar atbildētājas mantas stāvokli tiek novērtēti lietā esošie pierādījumi.

Tiesā ir iesniegti pierādījumi par prasītāja ikmēneša ienākumiem un tie ir darba alga pēc nodokļu ieturēšanas EUR 951,-, kā arī prasītājs norādījis, ka viņam reģistrēts ar bankas aizdevumu iegādāts nekustamais īpašums dzīvoklis /adrese/, kurā dzīvo jaunākais dēls ar atbildētāju, un par kuru prasītājs maksā ikmēneša kredīta maksājumus.

Lietā nav pierādījumu par to, ka atbildētājai būtu kādi ienākumi vai manta, bet pati atbildētāja paskaidro, ka viņa ir bezdarbniece, ka nekādu ienākumu nav un dzīvo no iekrājumiem, kas sakrāti laulības laikā.

Saskaņā ar Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas 2015.gada 9.aprīļa spriedumu, kas stājies spēkā 2015.gada 30.aprīlī, civillietā Nr.C29770414 tiesa nosprieda daļēji apmierināt atbildētājas pretprasību, piedzenot no prasītāja uzturlīdzekļus jaunākā dēla /pers. E/ uzturam EUR 108.00 apmērā mēnesī.

Prasītājs norādījis, ka vērtējot jaunākā dēla, kurš dzīvo pie mātes, un vecākā dēla, kurš dzīvo pie tēva, uztura izdevumus nav vienādi un ir pašsaprotami, ka vecākā dēla izdevumi par izglītību, sporta nodarbībām, apģērbu, pārtiku un ārpusmājas atpūtas iespējām, ko visu nodrošina prasītājs, ir krietni augstāki.

Tiesa piekrīt, ka nepārprotami vecākā dēla uzturēšana prasa lielākas izmaksas nekā mazāks bērns, tomēr tiesai jāņem vērā Civillikumā noteiktais, ka vecāku pienākums uzturēt bērnu ir samērā ar viņu mantas stāvokli.

Saskaņā ar Civillikuma 179.panta pirmo daļu vecāku pienākums ir samērā ar viņu mantas stāvokli uzturēt bērnu. Šis pienākums gulstas uz tēvu un māti līdz laikam, kad bērns pats var sevi apgādāt. Jēdziens „bērna uzturēšana" saistīts ar Civillikuma 177.panta ceturtajā daļā noteiktajiem kritērijiem, kas ņemami vērā nosakot uzturlīdzekļu apmēru un samērojams ar abu vecāku mantisko stāvokli.

Minētā norma atbilst arī Civilprocesa likuma 93 .panta pirmās daļas normai, kas paredz, ka katrai pusei jāpierāda tie fakti, uz kuriem tā pamato savus prasījumus vai iebildumus. Pusēm jāpierāda savu prasījumu pamatotība.

Atbildētāja norādījusi, ka nespēj maksāt prasībā norādīto summu, jo viņai nav nekādu ienākumu. Minētos atbildētājas paskaidrojumus prasītājs tiesas sēdē nav varējis apstrīdēt Civilprocesa likuma 93.panta noteiktajā kārtībā.

Nosakot piedzenamo uzturlīdzekļu apmēru tiesa samēro atbildētājas ienākumus ar minimālo uzturlīdzekļu apmēru, kas atbildētājai uz Ministru kabineta noteikumu pamata ir jānodrošina bērnam un ņem vērā arī nepieciešamību atbildētājai apgādāt arī sevi.

Saskaņā ar lietā esošajiem pierādījumiem prasītāja darba alga ir lielāka par valsts noteikto minimālo mēneša darba algu, tāpēc tiesa atzīst, ka samērā ar atbildētājas ienākumiem, viņam ir iespējams uzturēt dēlu, saņemot uzturlīdzekļus no atbildētājas saskaņā ar Ministru kabineta noteikumos Nr.348 paredzēto minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam.

Gadījumā, ja palielinās atbildētājas ienākumi, prasītājam ir tiesības celt prasību par uzturlīdzekļu apmēra palielināšanu.

Lai tiktu nodrošinātas bērna tiesības un likumīgās intereses, uzturlīdzekļi piedzenami minimālā apmērā, kāds noteikts ar likumu (Civillikuma 179. panta piektā daļa) un 2013.gada 15.janvāra Ministru kabineta noteikumiem Nr. 37 "Noteikumi par minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam".

Minimālo uzturlīdzekļu apmēru, kuru bērnam nodrošināt ir pienākums katram no vecākiem neatkarīgi no viņa spējām uzturēt bērnu un mantas stāvokļa, nosaka Ministru kabinets, ņemot vērā valstī noteikto minimālo mēnešalgu un bērna vecumu.

Atbilstoši 2013.gada 15.janvāra Ministru kabineta noteikumu Nr. 37 "Noteikumi par minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam" 2.2. punktam – katra vecāka pienākums ir katru mēnesi nodrošināt saviem bērniem minimālos uzturlīdzekļus šādā apmērā: katram bērnam no 7 gadu vecuma sasniegšanai līdz 18 gadu vecuma sasniegšanai – 30% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas.

Saskaņā ar 2013.gada 27.augusta Ministru kabineta noteikumu Nr. 665 "Noteikumi par minimālo mēneša algu un minimālo stundas tarifa likmi" minimālā mēneša darba alga ir EUR 360.00.

Tā kā /pers. D/ dzimis/datums/, uzturlīdzekļu apmērs bērna uzturam nosakāms EUR 108.00 mēnesī, bet ne mazāk kā Ministru kabineta noteiktajā minimālo uzturlīdzekļu apmērā, sākot no prasības iesniegšanas dienas 2015.gada 11.maija līdz brīdim, kad bērns sasniedzis pilngadību.

Ievērojot to, ka vecāku (prasītāja) aizgādība pār bērnu beidzas ar bērna pilngadības sasniegšanu (Civillikuma 219.pants), pēc kuras bērns pats iegūst pilnīgu tiesībspēju, uzturlīdzekļi par labu prasītājam piedzenami līdz bērna pilngadībai. Gadījumā, ja pēc pilngadības sasniegšanas bērns vēl nespēs sevi apgādāt, tad viņam būs iestājusies pilna tiesībspēja un viņš pats varēs celt prasību savu tiesību aizsardzībai.

Tiesas sēdē prasītāja pārstāvis atsauc prasību par uzturlīdzekļu piedziņu līdz 19 gadu vecumam (vidusskolas pabeigšanai), un gadījumā, ja /pers. D/ iestājas augstskolas (universitātes) pilna laika klātienes studiju programmā - līdz 24 gadu vecumam un lūdz piedzīt uzturlīdzekļus līdz bērna pilngadībai.

Civilprocesa likuma 74.panta trešās daļas pirmajā punktā noteikts, ka prasītājs ir tiesīgs pilnīgi vai daļēji atteikties no prasības.

Civilprocesa likuma 223.panta 4.punktā ir noteikts, ka tiesa izbeidz tiesvedību lietā, ja prasītājs atteicies no prasības.

Prasītājs ir atteicies no prasības daļā, tādējādi ir konstatēts tiesvedības izbeigšanas pamats prasības daļā atbilstoši Civilprocesa likuma 223.panta 4.punktam.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 34.panta pirmo daļu, par katru prasības pieteikumu maksājama valsts nodeva. Saskaņā ar Civilprocesa likuma 43.panta pirmās daļas 3.punktu, no tiesas izdevumu samaksas valsts ienākumos atbrīvoti prasītāji par uzturlīdzekļu piedziņu. Civilprocesa likuma 42.panta pirmajā daļā ir noteikts, ka tiesas izdevumi, ja prasītājs no to samaksāšanas bijis atbrīvots, piespriežami no atbildētāja (šajā gadījumā – prasītāja, jo iesniegta pretprasība) valsts ienākumos proporcionāli apmierinātajai prasījuma daļai.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 34.panta pirmās daļas 1.punkta a) apakšpunkta, prasībām valsts labā piedzenama valsts nodeva 194.40 euro apmērā, saskaņā ar Civilprocesa likuma 35.panta pirmās daļas 3.punkta prasībām, proti, 15% no prasības summas (prasības summa EUR 108.00 – EUR 85.37 x 12 mēneši = EUR 271.56).

Lietā ir radušies ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi: prasības pieteikuma noraksta nosūtīšana atbildētājam, paziņojums prasītājai par lietas ierosināšanu un paziņojuma nosūtīšana pusēm par lietas izskatīšanu rakstveida procesā, kopsummā 7.81 euro kuri nav apmaksāti. Minētie ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi ir piedzenami arī no atbildētājas (jo prasītājs par prasību piedzīt uzturlīdzekļus ir atbrīvots no valsts nodevas samaksas) valsts ienākumos saskaņā ar Civilprocesa likuma 42.panta pirmo daļu, 39.panta pirmās daļas 5.punktu.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.[1] pantu, daļā par tiesāšanās izdevumu piedziņu nosakāms termiņš sprieduma labprātīgai izpildei.

Ņemot vērā augstāk minēto un pamatojoties uz Civilprocesa likuma 189. – 195.pantiem, tiesa

nosprieda:

prasību apmierināt daļēji.

Piedzīt no /pers. C/, personas kods /personas kods/, par labu /pers. A/, personas kods /personas kods/, uzturlīdzekļus dēla /pers. D/, personas kods /personas kods/, uzturam 108.00 euro katru mēnesi no prasības iesniegšanas brīža, no 2015.gada 11.maija, līdz bērna pilngadībai,

pārējā prasības daļā tiesvedību izbeigt.

Piedzīt no /pers. C/, personas kods /personas kods/, valsts nodevu par uzturlīdzekļu piedziņu par labu valstij 194.40 euro, kas iemaksājam Valsts kase, reģistrācijas Nr. 90000050138, Konta Nr. LV55TREL1060190911200, Saņēmēja iestāde: Valsts kase, BIC kods: TRELLV22, Iemaksas mērķis: Valsts nodeva tiesu iestādē – C29503915.

Piedzīt no /pers. C/, personas kods /personas kods/, par labu valstij ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 7.81 euro, kas iemaksājami – saņēmējs: Tiesu administrācija, NMR90001672316, saņēmēja iestāde: Valsts kase, BIC kods: TRELLV22, konta Nr. LV51TREL2190458019000,

iemaksas mērķis: 21499 – ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi civillietā C29503915.

Labprātīgi izpildot spriedumu daļā par tiesas izdevumu piedziņu, maksājumu dokumenti par tiesāšanās izdevumu samaksu valsts labā nekavējoties iesniedzami Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesā, Rīgā, Lomonosova ielā 10, 2.stāvā, 244.kabinetā.

Spriedums izpildāms nekavējoties daļā par uzturlīdzekļu piedziņu.

Noteikt /pers. C/ termiņu sprieduma labprātīgai izpildei daļā par tiesāšanās izdevumu piedziņu 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Spriedumu var pārsūdzēt apelācijas kārtībā 20 dienu laikā, kad būs sastādīts pilns sprieduma teksts no 2015.gada 16.septembra Rīgas apgabaltiesas civillietu tiesas kolēģijā, apelācijas sūdzību iesniedzot Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesā.

Tiesnese (personiskais paraksts) V. Gailīte

NORAKSTS PAREIZS

Tiesnese V. Gailīte